

Izhaja
trikrat na teden:
v torek, četrtek,
soboto.

EDINOST

ZA RESNICO
OD BOJA
IN PRAVICO!
DO ZMAGE!

Issued
threetimes a week.
Tuesday, Thursday
Saturday.

GLASILO SLOVENSKEGA KATOLIŠKEGA DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO SLOVENSKE POD PORNE DRUŽBE SV. MOHORJA V CHICAGO.

STEV. (No.) 64.

CHICAGO, ILL., TOREK, 29. MAJA — TUESDAY, MAY 29, 1923.

LETO (VOL.) III.

K položaju v Jugoslaviji.

(Izvirni dopis iz Slovenije za "Edinost").

Kmalopoležitv v naši državi S. H. S. ste dobili poročila, kako se stvari razvijajo. Dva naroda, slovenski in hrvatski, sta nedvomno odgovorila, da odklanjata nesrečni centralizem in hočeta zdravo samoupravo — avtonomijo, oziroma federacijo — z enakopravnim sobratom srbskim narodom. Prišlo je do razgovorov v Zagrebu za sporazum med temi tremi brati in so se staveli nekateri pogoji, ki bi se imeli spoštovati še pred sestankom narodne skupščine v Beogradu.

Mejtem je bila poklicana radikalna stranka kot glavna zastopnica srbskega naroda, da od svoje strani vse ukrene za dosego sporazuma. Opazilo se je, da ni prave iskrenosti in tako se je kriza vlekla do otvoritve skupščine brez uspeha.

Tisti dan 16. aprila je radikalna vlada demisionirala. A kralj je Pašiču poveril mandat za sestavo poslovne vlade. Njegova posvetovanja s strankami niso imela pozitivnega uspeha, zato je svoj mandat vrnil kralju.

Tu stopijo v ospredje demokrati, za katere je Davidovič prejel mandat sestaviti vlado. A demokrati so staveli radikalcem take pogoje, da jih slednji niso mogli sprejeti. Vsak politik je naprej vedel, da demokrati s svojimi 50 poslanci med 313 zastopniki ne morejo sestaviti vlade.

Demokrati (— nekdanji stari in mladi liberalci, buržovci) so med vso krizo najbolj intrigirali. Na vsak način bi radi prišli v vlado. Poslužujejo se vseh sredstev, da bi le dospeli zopet do korit. Volitve so jim namreč prinesle poraz, zgubile so skoro polovico mandatov. A vladali bi tako radi. Zato so zahtevali, da se njim odstopi notranje ministrstvo in da bi vlada ne bila samo poslovna, ampak tudi volivna vlada, ker mislijo oni z nasiljem dobiti vsaj relativno večino poslancev. Mogoče, da Pribičević misli na mažarske volitve pod Tiszovim režimom. Ta zli duh Pribičević se zna dobro izkazati tudi kroni. Demokrati hočejo veljati kot pristni "državotvorniki," medtem ko druga, posebno Hrvate in Slovence slikajo kot "separatiste" in bi jih radi na zgoraj očrnil kot nezanesljive. Demokrati strašijo tudi z vojaško diktaturo. — Mislijo, da bi jim bilo vojaštvo poslušno sredstvo v dosego njihovih sebičnih namenov. Skrivajo se za kakega generala, ki bi na dvoru uplival v njihov smisel. Torej poskušajo vse, le ne pravih parlamentarnih običajev. Maso zlorabijo za demonstracije. Tako so še zadnje nedelje 29. aprila zbornali vkup "Orjuno" v Beograd, da bi proslavljali njih megleno "jugoslovanstvo;" a vsa ta plačana omladina je — kakor poročajo listi — doživela velik fiasko. Kralj je bil za soboto in nedeljo odpotoval v Topolo; in ko se je povrnil, je gledal le demokratsko polomijo in jo kritiziral tudi s tem, da je Davidoviča odvezal mandata in naročil zopet Pašiču, naj sestavi poslovno vlado. Dne 30. aprila je bilo sestavljeno homogeno radikalno ministrstvo, v katerem so večina vsi prejšnji ministri, a odpadli so oni, ki niso bili izvoljeni za poslance. Tako se "bivši Slovenec" dr. Niko Zupanič in "bivši Hrvat" Supilo ne najata več med imenovanimi ministri. Ta vlada ni v pravem smislu parlamentarna, ampak le poslovna, ki pa hoče s skupščino voditi državne posle. A glavna njena naloga je, da svojo radikalno stranko vodi do sporazuma s Hrvati in Slovenci. Slednji oboji so že prej izjavili, da jo za ta slučaj hočejo podpirati. Za delo v skupščini bi vlada z Jugoslovanstvom klubom, Jugoslovanstvo muslimansko organizacijo in z mohamedani iz južne Srbije imela večino — brez intrigantov demokratov. Tako stoji stvari začetkom maja. Ali bo ta vlada pospeševala sporazum, pokazalo se bo že ta mesec.

Radičevići so začasno še ostali doma, ker se njihovi pogoji še niso dovolj upoštevali. Kakor hitro pa bodo Srbi pokazali svojo resno voljo in opustili hegemonijo, pridejo tudi Hrvatje in še le tedaj se objamejo v iskreni ljubezni trije bratje.

Kakor listi poročajo, tega žele tudi bratje Bulgari, ki so si uprav v dovršenih volitvah izbrali čisto demokratsko ali kmetško vlado s Stambolijskim na čelu, ki je že opetovano pokazal svoje gorke simpatije do naše države. Začeti se mora prava ljudska politika tudi na Balkanu — pa v slovanskem duhu, katerega je doslej ovirala zapadna Evropa.

fic progi je zavozil v drugi potniški vlak ne daleč od tukaj. Šest potnikov je bilo na mestu ubitih in okoli 15 ranjenih. Ranjenci so bili pripeljani v tukajšno mestno bolnišnico, kjer so dobili prvo pomoč.

BOJ PROTI VTIHOTAPLJENJU.
Norfolk, Va. — Torpedni rušilci, ki so v službi zveznih prohibicijskih komisarjev neprestano križarjajo ob obali. Zadnji teden so zasačili 6 jaht, ki so hotele z rumom na krovu do obrežja. Ker so bile zasačene v prepečenem trimiljnem vodovju, so zapadle zaplembi. Zadnje dni so pomorske straže ojačene. Tudi par submarinov je v prohibicijski službi.

ZELEZNIŠKA NESREČA.
Botham, Texas. — Osebnih vlak števil 15 na Texas & Paci-

GOMPERS PROTI 12-URNEM DELAVNIKU.
Washington, D. C. — Predsednik Delavske Federacije Samuel Gompers je zadnje soboto v komentiranju glede podaljšanja delovnega časa, ki bi ga radi uvedli po raznih jeklnah na 12 ur izjavil, da je škoda misliti, da bi organizirano delavstvo kdaj dovolilo, da bi se uvedla nazaj zopet 12-urna suženjska delovna doba na dan. Nadalje je dejal: "Pritožbe, da ni mogoče dobiti dovolj delavcev so prazne. Industrijalci naj določijo poštene plače delavcem, pa jih bodo dobili kolikor jih bodo hoteli." In to je popolnoma res!

REVOLUCIJA V BULGARIJI.
London. — Iz Bukarešte poročajo, da je v Bulgariji izbruhnila revolucija in da ministrski predsednik Aleksander Stamboulinjski je na begu iz dežele. Poročilo omenja, da so revolucionarji Stamboulinjsy obsodili na smrt, takoj, kakor hitro so zasegli vlado v Sofiji. Ministrski predsednik je pobegnil v svojem avtomobilu in je baje na begu proti Plevni.

GOZDNI POŽARI V NEW YORKU.
Saranac Lake, N. Y. — V državi New York v okraju Saranac divjajo gozdni požari. Gozdni požar se je razpel na več milijonov široko in povzročila ogromno materialno škodo.

DENARNE POSILJATVE.
Verzajne cene so bile jugoslovanstvom dinarjem:
100 — Din. \$ 1.35
500 — Din. \$ 5.90
1000 — Din. \$ 11.60
2000 — Din. \$ 23.20
5000 — Din. \$ 57.00
Za italijanske lire:
30 — Lir. \$ 3.25
100 — Lir. \$ 5.75
500 — Lir. \$ 27.00
1000 — Lir. \$ 54.00
Pri večjih avtoht, ki presegajo 20 tisoč Din. ali 2 tisoč Lir, damo še poseben popust. Predno pošljete denar brez druge trditve se spomnite na naše podjetje, ki bo vam poslalo vsaj denar v stari kraj ceneje in hitreje, kakor kje drugje. Naše cene so vedno najnižje!

Vse pošiljave naslavljajte na:
BANČNI ODDELEK EDINOST
1249 W. 2nd St. Chicago, 1

KRATKE AMERISKE VESTI

— Zadnja poročila iz Washingtona naznanjajo o sporu med kabinetom in glavnim odborom republikanske narodne stranke. Predsednik republikanske stranke Adams je odločno proti Hardingovemu načrtu za svetovni tribunal. Adams trdi, da je velika večina v stranki proti vmešavanju Amerike v evropske zadeve.

— Smalova predloga, ki zahteva, da se dovoli državi 100 milijonov dolarjev za grajenje cest in potov v državi Illinois je zopet zadržana po predsedniku poslanske zbornice Shanahanu v Springfieldu. Shanahan zahteva, da se predlog revizira in potrebe preštudira in še le potem se naj odloči, koliko se bo potrošilo za ta namen. Small in njegovi pristaši so silno ozlovoljeni.

— Pennsylvanijski guverner Pinchot je podpisal zadnje soboto predloga, da se mora v vseh javnih in privatnih šolah poučevati o ustavi Zedinjenih držav.

— Bondov, ki jih je izdala država Illinois za nabavo potrebnega denarja za vojaški bonus, se je prodalo takoj prvi dan za 10 milijonov dolarjev. Izplačevanje bonusa se prične s 1. julijem t. l.

— Detektivki so našli sled za morilcem Whitfieldom, ki je v Collinwoodu, umoril policajca Griffina. Baje se skriva nekje v ali okolici Milwaukee, Wis. Za njegovo glavo je razpisanih en tisoč dolarjev nagrade.

— V Washingtonu, D. C. je na tamošnjem letalnem polju padel iz zraka zrakoplov, v katerem sta se ubila en armadni major in en civilist.

— V Chicago bodo pričeli graditi v kratkem nov obsežni skyscraper — nebotičnik — ki bo stal nad 10 milijonov dolarjev. Stavba bo stala mej riverjem in Chicago Ave. na vzhodni strani Michigan Ave.

— V Mountain Lake Park, Md. so zgorele včeraj štiri ženske, ko so poizkušale rešiti življenje hromi priletni ženski v neki goreči hiši. V hišo so udrele, a v istem hipu se je zrušil strop na nje in vse štiri so zgorele s hišo vred.

— Henry Ford dela načrte, da bo postavil na jugu lastno predilnico in izdelovalnico bombazevinega blaga, ki ga potrebuje pri izdelovanju avtomobilov. Tako bo Henry kmalu imel vse sam, kar bo potreboval pri proizvodnji svojih Henrijev.

— V Monmouth, Ill. je pri igranju z samokresom ustrelil do smrti svojega tovariša 17-letni John Dix. V roki je vihrel samokres, ki se mu je pri tem sprožil in krogla je padla v prsa njegovega tovariša.

— Iz Princeton, Ill. se poroča, da v celem tamkajšnjem okraju Bureau primanjkuje učiteljev in učiteljic po publiknih šolah. Prosilcev za učiteljske službe ni več, ker menda drugje najdejo boljši zaslužek.

— Znana plesalka in lepoticna umetnica Irene Castle, je izjavila zadnje soboto predno je odplula na ladiji proti Angliji, da sedanje vrste plesi v Z. D. presegajo vse meje dostojnega obnašanja. Umetnica se ni zmotila.

— V Philadelphia, Pa. so banditi zadnje soboto ustavili dva denarna sela, ki sta nesla denar, ki bi se imel rabiti za plačo tovarniških delavcev. Vzeli so jim ves denar v znesku \$4,950.00 in izginili brez vsakega sledu.

NOVI IZGREDI V PORURJU.
Sedem ubitih v spopadih. — Komunistični agitatorji pridno na delu. — Francosko vojaštvo se noče vmešavati v izgrede.

— Berlin. — Več deset tisoč raznovrstnih delavcev se je zadnje dni pridružilo takozvanim lačnim stavkarjem v Porurju. Neuradna poročila govore, da je v Porurju blizu 400 tisoč delavcev na stavki. Delavci po rudnikih in drugih raznih industrijskih izdelovalnicah stalno zapuščajo svoja mesta in se pridružujejo stavkarjem.

Za naraščanjem stavke prihajajo izgrede. V Dortmundu, Gelsenkirchen in Bochumu je prišlo že parkrat do krvoprelitja. Zadnji petek popoldne in skozi celo noč so divjali pretepi v Bochumu. Stavkarji so obkolili prostovoljne gasilce, ki so morali zadnje dni opravljati obnem policijsko službo v mestu. Grozili so jim s smrtjo, ako jim ne dovolijo prostega gibanja v mestu. Prišlo je do mešbojnega streljanja pri katerem jih je bilo baje sedem ubitih in več ranjenih. Naposled so stavkarji prostovoljne gasilce razgnali in razorožili.

Tajni komunistični agitatorji so se razkropili po celem mestu in agitirajo in hujskajo nato, da bi se organiziralo v Porenju neodvisno sovjetsko republiko.

Francosko vojaštvo se združuje nazaj od vsakega vmešavanja v izgrede. To namreč, dokler nemško delavstvo pusti Francoze pri miru. Francozom je baje agitacija komunistov za neodvisno sovjetsko republiko v Porenju jako všeč, kot se je to že parkrat poročalo. V sled tega ne bodo ovirali agitatorjev za ustanovitev take republike.

Nemška vlada je izdala apel na vse industrijalce v Porurju, da naj se usmilijo stavkarjev in jim naj povišajo zaslužek, da jim bo mogoče izhajati pri sedanjih draginji. Kovinarske izdelovalnice so baje že ugodile temu apelu in so povišale svojim delavcem za 50 odstotkov plače.

FRANCIJA SE BALDWINA BOJI.
Pariz. — Vladni krogi natiho pričakujejo Baldwinovega programa, za zunanjo politiko, ki jo bo Anglija vodila odslej. Pri Baldwinu kot se čuje imajo delavski voditelji velik vpliv in ti pa zahtevajo, da Anglija nastopi proti okupaciji Porurja. To pa Franciji ni všeč. Zato nestrpno pričakuje Baldwinovega programa.

ITALIJA PRAVI, DA BO PLAČALA SVOJ DOLG.
Rim. — Italijanska vlada je baje formalno naznanila v parlamentu, da bo držala svojo besedo glede njenega dolga napram Zedinjenim državam. Italija dolguje Ameriki \$1,648,034,000.00 nevstevši obresti, ki so se nabrale tekom zadnjih let.

ZAVEZNIKI SO SE KONČNO UKLONILI.
Pariz. — Zavezniki so končno podpisali zadnji petek z Zedinjenimi državami pogodbo radi okupacijskih stroškov, ki jih imajo za plačati Zdr. dr. iz zahtevane odškodnine od Nemčije. Račun za okupacijska stroške znaša \$256,000,000.00.

VLADNE ČETE PRICELE NAPADATI BANDITE.

Pogajanja z banditi so prekinjena. — Boj se vodi v gorovju. — General Čang obdolžen da financira bandite.

Peking. — V soboto večer so se otvorile formalno sovražnosti mej kitajskimi vladnimi četami in banditi, ki drže tujezemske podanike v ujetništvu. Strojne puške so prasketale celo noč in predne straže pridno naskokujejo višine gorovja nad Linčengom.

Vodstvo vojevanja proti banditom je poverjeno v roke generala Tiena, ki ima na razpolago tri brigade vojaštva s številnimi strojnimi in dva patrolna zrakoplova. V kratkem bo dobil tudi nekaj topništva.

Pri zadnjem pogajanju so zastopniki banditov izrazili, da so vsi ujetniki še zdravi razun nekoga italijanskega milijonarja, ki se je ranil na nogi pri padcu, ko so ga banditje tirali v gorovje. Le pritožujejo se zoper hrano in da jim primanjkuje obleke.

Kitajski vladni uradniki v Pekingju izjavljajo, da banditje dobivajo finančno podporo naravnost od generala Čanga, ki drži pod svojo kontrolo Mandžurijo. Ta hoče zaplesti bandite v boj z vladnimi četami, nakar misli sam pritisniti proti Pekingju.

Sliši se tudi, da bodo za preganjanje banditov ponudili Amerikanci, Angleži in Francozi par svojih zrakoplovov Kitajcem. Ker drugače bo prav težko stopiti na prste razbojnikom, ki imajo svoja skrivališča po gorovju. Da bi pa tujezemsko vojaštvo se udeležilo boja proti banditom, so pa zadnja poročila zanikala.

AVTOMOBILSKA NESREČA.
Chicago. — Na križišču 61. ulice in Central Ave. sta trčila skupaj dva avtoja, ki sta se radi prehode kolizije oba prevrnila. Šofir Earli Hood je padel pri tem tako nesrečno, da je na mestu obležal mrtev s prebito lobanjo.

POLKOVNIK HOUSE ODPOTOVAL V EVROPO.
New York. — Bivši Wilsonov svetovalec polkovnik E. M. House na mirovni konferenci v Versailles, je zadnje soboto odplul v Evropo z parnikom Homeric. House pravi, da hoče proučiti natančno vse pogoje, pod katerimi bi bile evropske države in narodi pripravljeni sodelovati v nameravanim svetovnem tribunalu.

SREDSTVO PROTI RJI.
Fargo, N. D. — Poljedelski znanstveniki v North Dakoti trdijo, da se jim je posrečilo iznajti sredstvo proti rji, ki pada po severnih krajih silno rada na žito in ga po enih krajih popolnoma zadrži od rasti. Iznašli so gotove vrste žlindro, ki se mora posejati spomladi po mladem žitu takoj za dežjem, da pada žlindra na mokro žito, ki se zatem prisuši in varje žito pred vročinsko paro, ki prihaja na žito od tega, ker na severu večkrat nastane za par dni silno hladno vreme, a po dežju pritisne zopet silna vročina, ki pa mlado zmrzjeno žito popolnoma prepravi, nakar nastopi na žito rja.

NADULIČNI ŽELEZNIČARJI ZARJI VZTRAJNI.

Zahtevajo odločno povišanje plače. — Pravijo, da ne marajo nikakega kompromisa radi svojih zahtev. — Stavke menda ne bo.

Chicago. — Čičaška javnost zasleduje z veliko zanimivostjo potek pogajanja mej lastniki nadulične in poulične železnice. Za ta teden za 1. junija je bila in deloma je še napovedana stavka, ako lastniki železnice ne ugodé zahtevam železničarjev.

V soboto večer je imelo kakih 300 naduličnih železničarjev svojo sejo v Ashland boulevard auditorium, kjer so sklenili, da se ne bo sklepalo nikakega kompromisa glede njihovih zahtev, kjer njih zahteve so opravičene na podlagi današnjih razmer v katerih morajo živeti in skrbeti za svoje življenje.

Predsednik organiziranih naduličnih železničarjev John Bruce je izjavil, da so bili dosedaj lastniki železnice gluhi za zahteve železničarjev, zaradi tega je naprosil zborujoče železničarje, da se izrečejo o zaupnici do unijskih uradnikov in istim, dajo polno moč za slučaj, da bi bilo potreba poklicati železničarje na stavko.

Isto stališče zavzemajo tudi poulični železničarji, ki pa postopajo nekoliko milejše in sklicujejo glavno sejo za dne 4. junija, kar kaže, da ne mislijo oditi na stavko že 1. junija, ako se da zanesti na zadnje vesti.

Nadulični železničarji zahtevajo 10 centov povišanja na uro, istotako zahtevajo motornari in kondukterji na pouličnih železnicah.

REVOLUCIJA V BULGARIJI.
London. — Iz Bukarešte poročajo, da je v Bulgariji izbruhnila revolucija in da ministrski predsednik Aleksander Stamboulinjski je na begu iz dežele. Poročilo omenja, da so revolucionarji Stamboulinjsy obsodili na smrt, takoj, kakor hitro so zasegli vlado v Sofiji. Ministrski predsednik je pobegnil v svojem avtomobilu in je baje na begu proti Plevni.

GOZDNI POŽARI V NEW YORKU.
Saranac Lake, N. Y. — V državi New York v okraju Saranac divjajo gozdni požari. Gozdni požar se je razpel na več milijonov široko in povzročila ogromno materialno škodo.

DENARNE POSILJATVE.
Verzajne cene so bile jugoslovanstvom dinarjem:
100 — Din. \$ 1.35
500 — Din. \$ 5.90
1000 — Din. \$ 11.60
2000 — Din. \$ 23.20
5000 — Din. \$ 57.00
Za italijanske lire:
30 — Lir. \$ 3.25
100 — Lir. \$ 5.75
500 — Lir. \$ 27.00
1000 — Lir. \$ 54.00
Pri večjih avtoht, ki presegajo 20 tisoč Din. ali 2 tisoč Lir, damo še poseben popust. Predno pošljete denar brez druge trditve se spomnite na naše podjetje, ki bo vam poslalo vsaj denar v stari kraj ceneje in hitreje, kakor kje drugje. Naše cene so vedno najnižje!

Vse pošiljave naslavljajte na:
BANČNI ODDELEK EDINOST
1249 W. 2nd St. Chicago, 1

EDINOST

(UNITY.)

Izhaja vsak torek, četrtek in sobota. — Issued every Tuesday, Thursday and Saturday.

PUBLISHED BY:

Edinost Publishing Company

1849 West 22nd Street,

CHICAGO, ILL.

Telephone: Canal 0098.

Cene oglasom na zahtevo

Advertising rates on application.

NAROČNINA:	Za Združene Države za celo leto	\$3.00
"	Za Združene Države za pol leta	\$1.50
"	Za Chicago, Kanado in Evropo za celo leto	\$3.50
"	Za Chicago, Kanado in Evropo za pol leta	\$1.75
SUBSCRIPTION:	For United States per year	\$3.00
"	For United States for half year	\$1.50
"	For Chicago, Canada and Europe per year	\$3.50
"	Chicago, Canada and Europe for half year	\$1.75

ŠTEVILKA POLEG VAŠEGA NASLOVA ZNAČI DO KDAJ JE PLAČAN LIST.

Kadar se preselite sporočite nam takoj vaš **NOVI** naslov in poleg tega tudi vaš **STARI** naslov. S tem prihranite nam mnogo dela.

Entered as second class matter October 11th 1919, at Post Office at Chicago, Ill., under the act of March 3rd 1879.

Dva podobna slučaja...

Čitateljem hočemo predstaviti dva podobna slučaja. Prešodite jih in naredite si vsak sam svojo sodbo:

Sredi prostrane slovanske države Rusije se je pred par tedni zbralo v Moskvi v eni največjih tamkajšnjih dvoran, ki je sedaj "Dom strokovnih unij" a preje je bila ta dvorana last nekega "plemenitaškega kluba" krdelo ljudi, ki so se zakleli iztrebiti iz vernih slovanskih src krščanske čednosti in prepričanje. Neki najzagrizenejši komunist Krilenko baje sovjetski državni pravdnik je vodil sodnijski proces proti nedolžnim katoliškimi svečeniki. Nepristranski poročevalci ga opisujejo kot zverino v človeški podobi. Ta človek je baje zahteval, da se mora vseh 16 duhovnikov obsoditi na smrt. Ni se zgodilo vse ravno kar je hotel, a krvi je hotel kot Neron in enega so mu morali umoriti a ostale so pometali v ječe, nekatere za življenje — — — In zakaj? Zato, ker so bili katoliški svečeniki, ker so maševali, ker so ljudje učili medsebojne ljubezni, zato so bili "kriminalci" ki se jih je treba znebiti kot nevarnih elementov.

V naslednjih stavkih bomo navedli par odlomkov Krilenkovega govora, ki ga je imel na boljševiške porotnike in sodnike po zasliševanju v sodni dvorani. Glede cerkvene lastnine je govoril:

"Kdo bo upravljal cerkveno lastnino, zastopniki cerkvene hierarhije, ali tisti, ki dajejo cerkvam svoje penije, ki jih zaslužijo v potu svojega obraza? To je vprašanje.

"Zaradi tega ni nobene važnosti, je li to Katoliška, Pravoslavna, Mahomedanska ali katerakoli cerkev. V smislu kanoničnega prava je edini lastnik vsega cerkvenega premoženja predstavnik katoliške cerkve — Vatikan, ki je pa izven sovjetske Rusije. Tukaj je lepa pozicija! Za moj del pravim, kdor ne more potrditi z dokazi lastninsko pravico, aktualno na mestu, ta ni lastnik. Katoliški prelat pravi: "Jaz sem vzel kelih in sem ga imel doma. Je moja lastna lastnina." To je jasno kdo je lastnik te lastnine, torej ni sv. oče v Vatikanu.

"Mi imenujemo to pravico sv. Očeta **VERSKI PRED-SODEK!** Istotako imenujemo krst **VERSKI PRED-SODEK.** In mi imenujemo tudi vse verske zakramente **VERSKE PRED-SODKE.**

"Mi imenujemo tudi vse te nastope cerkva na tak način, kakor so označeni v naših kazenskih pravih, ki imamo pravico se jih posluževati v naši deželi. Posluževati se teh verskih predsodkov, z namenom, da se zamori v otrocih možnost izbire in razsojevanja mi imenujemo to **VERSKI STRUP.** In kot takega ga smatramo za politični nastop, ki je kazniv po našem kazenskem pravu."

Ker je nato Krilenkova pošteno zavrnil na podlagi stvarnih dokazov in izgovorov oče Fedoroff, je Krilenko zopet ves razjarjen skočil in govoril dalje:

"Državljan Fedoroff lahko govori na leci o Bogu in o preroku Eliji, toda, ako on pričinja to pripovedovati ignorantnim ljudem in otrokom, da bo prerok Elija prišel doli in jih zdrobil, mi ne bomo dovolili! Na formalno postavno prepoved za teroriziranje otrok, je odgovoril:" da bo s svojim poukom nadaljeval "Mi pa pravimo "ne dovolimo!" Mi vemo kako nastopiti zoper to. Vaša igra je gotova. Vi nimate ničesar za napraviti, kakor prenašati Vaš križ.

"Vaše vere? — Jaz pljunem na nje! — Tako na Katoliško, Pravoslavno, Judovsko, Mahomedansko in na vse!"

"Tu ni druge postave, kot sovjetska postava in na podlagi te postave Vi morate umreti!"

Protij temu govoru je odločno ugovarjal zagovornik preganjancev Bobriščev Puškin. Toda nič ni pomagalo. Krilenko in vsi sodniki so bili zmenjeni in ene misli. Krv so hoteli in to so dosegli. Toda, ta kri bo iskala maščevanja in se bo nad krvniki še strašno maščevala.

Drugi slučaj skoro enak temu je slučaj, ki se tiče Lawndalskega Zavertnika tudi tega bomo navedli. Ameriški Slovenci se gotovo niso pozabili, ko se je leta 1915, agitiralo za Slovensko ligo. V dnevih meseca marca če se ne motim istega leta, se je zbralo v Chicago zastopništvo vseh naselbin. Na tem sestanku, ki so bili zbrani zastopniki vseh naselbin, je govoril baje Kristan, tedanji socialistični prerok — sedaj komisar veleserbijanske Pašičeve vlade v New Yorku. Njegov govor je bil svoječasno objavljen v G. N. — Pa dvignila se je tudi lawndalska veličina Zavertnik in je govoril kot to prinaša na prvi strani "Slovenski Svet" v šte. 25, datiran z dne 27. septembra 1917. dobesedno tako-le: pod naslovom: "Časi se izpreminjajo."

"... Mislim, da mi ne more nihče očitati, da se ne zanimamo za taka gibanja. Nikakor pa ne verujem, da bi imeli kak vspeh, dokler bodo farji (Čujete duhovniki!) vodili ves boj, kajti, ako bi bili pošteni, bi se sploh ne držali svojega businessa, ker oni sami ne verujejo v to kar druge uče. Sedaj pa so se lige že polastili, kajti čital sem na oklicih podpi-

sane razne farje, tako Rev. Kebeja, Rev. Zupana in druge. Ako oni tako zelo verujejo v božjo pomoč, zakaj se potem oni ne obrnejo na Boga in čemu se potem obračajo do ljudi? To je sam humbug in oni nimajo poštenih namenov pri tem! . . .

Ali si nista te dva slučaja podobna kakor dva vinarja? Značilno za slovensko javnost bo posebno to če povemo, da je menda ta tisti Zavertnik kolikor nam je znano, ki je pred par meseci — poslušajte! moledoval okoli slov. katoliških duhovnikov s pismni za podatke, da bo pisal zgodovino Ameriških Slovencev. — Je še kje kdo, ki ne vidi **VOLKA V OVČJI OBLEKI???**

Kaj bi še le Zavertnik govoril, ko bi bil na Krilenkotovem mestu? To si lahko razodeva vsak sam!

Mi nismo teh slučajev navedli radi osebnega sovraštva. Mi Zavertnika kot človeka z neumrjočo dušo — če prav trdi sam, da jo nima — pomilujemo, ker je zašel tako daleč s svojo rdečkarijo, da ne pozna nobene tolerance, kar dovolj jasno pokazuje citirani odstavek iz "Slovenskega Sveta." Ampak gre se zato, ker ta Zavertnik farba mase, jim trga iz srca tiste vzvišene čednosti in vrline krščanstva, na katerih se je človeški rod povspedel do te visoke kulture in civilizacije, ki jo poseduje.

Zato smo naslikali še enkrat slovenski javnosti **VOLKA V OVČJI OBLEKI.** Naj ga gleda z odprtimi očmi, morda ga poslednjič le spozna v njegovi primitivnosti — kar Bog daj, da bi ga!

IZ SLOVENSkih NASELBin.

Sheboygan, Wis. — Prosim za nekoliko prestora v vašem cenjenem listu, za malo poročilo iz naše naselbine. Dela se še precej dobro le na zasluži se nič kaj preveč.

Na društvenem polju dobro napredujemo imamo več podpornih društev in vsa so pridno na delu za novimi člani s prireditvami itd.

V verskem oziru tudi dobro napredujemo, imamo krasno cerkev, katero vsako nedeljo prav z veseljem obiskujemo. Zlasti krasi službo božjo v naši cerkvi lepo ubrano cerkveno petje, ki nam nudi tudi mnogo duševnega užitka.

Čudim se tistim naprednjakom, ki so odpadli od vere in cerkev zaničujejo. Le kakšen užitek imajo ti ljudje ob nedeljah. Kako tolažilo dobivajo oni za svoja srca in svojo dušo. Ne, za njih ni nedelje, kakor za kristjana, ki v nedeljo svojo dušo povzdigne z gorečo molitvijo k Bogu. Kako veselost je opaziti v krščanskih družinah ob nedeljah in praznikih, kako veselo razpoloženje vlada pri vseh — a pri nasprotnikih je ravno nasprotno, ker njih duša je mrtva v tem oziru.

Žalibog tudi slovenske ženske so v teh vrstah. Čitala sem pred kratkim v Del. Sloveniji, ko se je neka žena izrazila, da vera ponižuje ženo in zdaj, ko ne veruje je svobodna. Oh, ti sirota ti kako se mi smiliš, ker si tako neumna. Ali ne veš, da vera ne ponižuje žene? Mož, ki živi, kakor ga vera uči, ta ne ponižuje svoje žene ne žena moža. Ampak kdor uravnava svoje življenje nasproti veri, ta dela tako kot ti trdiš.

Nadalje piše: "da sta vera in kapitalizem v zvezi." Zopet druga neumnost, ki se si jo naučila od zavajalskega in proti veri zagrizenega Novaka, ki za judežve groše boljševikom Slovence prodaja. Le zakaj take učene figure kot je dotična dopisnica in pa milwaški Don Kišot Novak pri Sloveniji ne gredo v Rusijo? Tam bodo vam pečene piške letele v usta. In če ne boste hoteli sami odpirati vaših ust si boste iz afrikanskih pragozdov lahko najeli kakega "žlahtnika," da bo vam serviral in vaša lažnjiva usta odpiral, kadar bo k vam pečena piška priletela. To bo življenje!

Tristo bobnov! Mahnite je noh boljševikom! Čemu ste tu v kapitalistični državi? Jaz bi ne bila v taki državi, ki bi jo sovražila za nič ne! V Rusiji so nebesa! Tam sedaj ni cerkva, a kolikor jih je še so zabite. Večina duhovnikov je pomorjena! Kapitalistov ni, torej morejo biti cela deveta nebesa v Rusiji! V resnici, ko človek bere take brozge, kot jih prinaša Del. Slovenija si ne more misliti drugače, da je vse z urednikom vred

"BABILON"

Burka v petih dejanjih. Po A. Kotzebuejevi "zmešnjava na zmešnjavo." Za slov. oder nanovo priredil Milan Rojan.

MAKS: Vsa je zbegana. Najraje bi ušla s teboj čimpreje temraje.

FRIC: Če bi ti le smel vrjeti?
MAKS: Tomaž neverni. Na, le beri njeno pismo in se prepričaj.

FRIC: (iznenaden) Pismo name?
MAKS: Preberi, kar preberi! (mu izroči pismo)

FRIC: (bere) "Rešite me, tu ne morem ostati. Najsrečnejša ljubezen vam bo plačilo. Ako treba, trpeti hočem z Vami glad in bedo, samo proč od tu, ker mi tu ni več mogoče živeti. Moj bratranec Maks vam izroči to pismo. On je moj pravi prijatelj in z njim se lahko o vsem pomenite, Vaša do smrti zvesta hči Jelka." — Hči, čemu hči?

MAKS: Le pogledaj, iz samega strahu se ji je vse zmedlo, zato se podvzaj!

FRIC: (ves srečen) Da, rešiti hočem ljubo, prisrčno dekle!

MAKS: Je poštni voz že naročen?
FRIC: To se zgodi takoj!

MAKS: Potem prideš o polnoči?
FRIC: (začuden) O polnoči? Semkaj v to dvorano?

MAKS: Da semkaj, tako želi ona.
FRIC: No ja — strah me ravno ni — a župnik mi je pripovedoval čudne stvari.

MAKS: Kakšne stvari?
FRIC: Da v graščini ni prav varno.

MAKS: Babje vraže.
FRIC: Baj se v tej dvorani prikazuje čisto bela prikazen — menda prababica te rodbine.

MAKS: Da, tudi teta mi je včasih pravila o tem.
FRIC: Povem ti odkritosrčno, živih ljudi se ne bojim, naj bi jih bilo pet — šest — a duhovi —

MAKS: (zase) Dobro, tem bolje. (glasno) Res je, z duhovi se ni varno šaliti. Toda poslušaj, jaz sem dobrodušen človek in jaz ti privedem Jelko.

FRIC: Ti bi hotel —?

MAKS: Mene se bo prababica bala, saj sem njene krvi.

FRIC: O polnoči me čakaj s poštnim vozom pri vrtnih vratih.

MAKS: Vse storim.

MAKS: Ti ostaneš nekoliko časa oddaljen na svojem konju in ko začuješ, da vstopi kdo v voz, izpodbodi konja in odjaši v božjem imenu naprej.

FRIC: Vse storim.

MAKS: Kočijažo naroči, naj vozi v galop za teboj.

FRIC: Navzgor in navzdol.

MAKS: Hajdi brz in uredi vse.

FRIC: V desetih minutah. (naglo odide)

MAKS: (sam) Ha, ha, ha! Stvar je dobro napeljana. A sedaj Maks porabi čas, čas je zlato.

3. Prizor.
Gospa Doroteja, Maks.

DOROTEJA: Nečak, zopet si počenjal neumnosti.

MAKS: To ste mi že stokrat pravili teta.

DOROTEJA: Oba svoja strica si naščuval drugega proti drugemu.

MAKS: Saj se vendar nista dala iz kože.

DOROTEJA: Meštil si med očetom in hčerjo.

MAKS: Saj se nista vzela.

DOROTEJA: povej mi po pravici, kdaj te sreča pamet.

MAKS: O, ljuba teta, da bi vedeli, kako sem se jaz spre-

menil, pred nekaj hipi. —

DOROTEJA: Ti? To bi bilo čudo.

MAKS: Da, čudo je. Ne vidite, kako se tresem, kako sem

bled.

DOROTEJA: Kaj se ti je pripetilo?

MAKS: Sedel sem tu v stričevem naslonjaču in dremal. V tem se mi prikaže naša prababica, o kateri ste mi že tolikokrat pripovedovali. Hudo me je pogledala ter me pokarala, ker še nisem poročil Helene.

DOROTEJA: Pogledj nečak, celo duhovi —

MAKS: Na strahove nisem nikoli vrjel, celo v sanjah sem se hotel norčevati iz njih, a tedaj je prababica izpregovorila z votlim strašnim glasom: Maks, pridi o polnoči v to dvorano, prikazem se ti, ako me ne ubogaš, potem gorje, gorje ti!

DOROTEJA: Dalje!

MAKS: Ko je izgovorila poslednjič, gorje, zbudil sem se. Še sedaj se tresem.

DOROTEJA: In kaj si sklenil?

MAKS: Svetujte mi, ljuba teta!

DOROTEJA: (zase) (To je morda dobro za nas. (Maksu) Ljubi moj nečak, kaj bi ti storil, če se ti prikaže duh in svojjo zahtevo ponovi?

MAKS: Naprosil bi Vas, da napravite jutri svatbo.

DOROTEJA: (veselo) Misliš resno?

MAKS: Ne ljubi se mi šaliti, ljuba teta, ker sem se ravno kar pogovarjal z duhovi.

DOROTEJA: (zase) Le počakaj dečko, prababica se ti prikaže!

MAKS: (zase) Že pleše okrog zanjke!

DOROTEJA: Povej mi Maks, kako je bila prababica oblečena?

MAKS: V dolgo, belo haljo, kakor nuna.

DOROTEJA: Prav praviš, prav tako jo popisujejo sedaj. Sedaj nečak je že pol dvanajstih — nekaj več. Vsi pojdejo spat, jaz sama sem preboječa, zato ne ostanem tu noben hip več. Ne boj se! Če se ti prikaže duh, ne stori ti ničesar hudega. Jaz grem spat in se odnem čez glavo, da me ne bo strah. (Odide v svojo sobo).

MAKS: (sam) Razumem te teta. Ako me hočeš prekaniti, moraš vstajati preje. Le potrpi, jaz ti že poplačam.

(Dalje prihodnjic.)

(Dalje na 3. strani.)

V NEDELJO POPOLDNE.

Pike Rev. J. C. Smoley.

TEDENSKI KOLEDAR

- 2. po bink. — Prilika o velikih večerji. Luk. 14.
- 3. Nedelja — Klotilda.
- 4. Ponedeljek — Francišek Carac. spoz.
- 5. Torek — Bonifacij, nadškof.
- 6. Sreda — Norbert opat.
- 7. Četrtek — Robert.
- 8. Petek — Presv. Srce Jezusovo. Medard, škof.
- 9. Sobota — Primož in Felician muč.

POSTAVE. — BOŽJA POSTAVA. — ČLOVEŠKA POSTAVA.

Predno preišljujemo Božje zapovedi, ki so temelj Božjih postav, bo dobro, če razložimo, kaj je postava sploh.

Postava je nekaj ukaz, ki je dan razumnemu bitju, razumni stvari, ukaz, po katerem naj uravna svoja dejanja tekom svojega življenja. Z drugimi besedami: Je nekaj red za naša dejanja, za naša dela.

Mi razločujemo božjo in človeško postav, z ozirom na to, od koga prihaja ta postava, od Boga, ali pa od človeških postavodajalcev, ki imajo svojo oblast od Boga. "Vsak človek bo podložen višji oblasti; ni namreč oblasti, razen Boga. Kar jih pa je, so postavljene od Boga. Kdor se torej ustavlja oblasti, se ustavlja božji volji" (Rim. 13. 1.).

Božja postava, božji zakon se imenuje z ozirom na način, kako je bil objavljen, ali naravni zakon, ali Mojzesov zakon ali pa evangelijski zakon.

Naravni zakon je ta, ki ga dobi človek takoj pri svojem rojstvu, zapisan, vklesan je v njegovo naravo: "Spoštuj Boga, in stori drugim, kakor hočeš, da bi drugi tebi storili."

Mojzesov zakon, ki ga je objavil, proglasil Mojzes, obstoji iz treh delov: 1.) naravni del, to je del, ki obravnava o pravosti, 2.) obredni del, ki obravnava o obredih in 3.) civilni ali sodni del, ki obravnava o pregreških kaznih.

Evangelijski zakon je pa obsežen v evangelijskih našega Gospoda in vsebuje 1.) dogmatične resnice, katere moramo verovati, 2.) zapovedi, ki vežejo vse kristjane brez izjeme in 3.) evangelijske svete, katerih pa nismo vezani držati.

Človeške postav se pa dele v cerkvene in svetne postav z ozirom na osebo, ki je te postav dala.

Cerkveni predstojniki dajejo vsled oblasti, ki jo imajo od Jezusa Kristusa, postav 1.) da vzdrže red in mir v Cerkvi s stalno in modro vlado, 2.) da preprečijo zlorabe in razvade, 3.) da podpirajo vernike in jim dajo sredstva, da izpolnjujejo božje postav.

Poglavitne cerkvene postav so takomimenovane šestere cerkvene zapovedi.

Svetne zakone dajejo ti, ki vladajo državo, da vzdrže red, posvetno vlado, javen mir, da urejajo medsebojna prava med državljanji, brez vsakih predsodkov proti Cerkvi Jezusa Kristusa, brez krajsanja njenih pravic.

Od človeških postav se je moč odvezati, to se pravi, pred-

stojnik lahko svojega podanika, svojega podložnega v posameznem in posebnem slučaju odveže od izpolnjevanja te ali one postav.

Prijatelji, imejmo vedno pred očmi božji zakon; prosimo Boga za milost, da bomo ta zakon cel čas svojega življenja izpolnjevali. Izpolnimo pa tudi svetne zakone, kolikor se tičejo nas, kolikor nas vežejo in v kolikor ne nasprotujejo božjemu zakonu.

APOLOGETIKA.

Resnica ali izmišljotina?

Nasprotniki trdijo, češ da evangelijski niso hoteli pisati zgodovine resničnega življenja Jezusa Kristusa. Niso hoteli opisati tega, kar je Jezus res storil, marveč samo to, kar so sami oz. prvi kristjani v svojem verskem navdušenju mislili o njem. Mišljenje vernikov o Jezusu so hoteli napisati.

Na to trditev rečem kratko: Apostoli so hoteli v resnici opisati zgodovinskega Jezusa. Besede iz prvega pisma sv. Janeza sem omenil že zgoraj: "Kar smo videli s svojimi očmi, kar smo gledali, in kar so tipale naše roke, o tem vam pričujemo" (I. Jan. 1. 3.). In na drugem mestu v njegovem evangelijskem besedilu: "In kateri je videl, je pričal in njegovo pričevanje je resnično; in on ve, da govori resnico, da tudi vi verujete" (Jan. 19. 35). Sv. Lukež pravi v uvodu svojega evangelijskega besedila: "Njegov namen, da piše zgodovinsko resnico o Jezusu on pravi: "Ker so že mnogi poskušali urediti poročilo o rečeh, ki so se med nami dopolnile, kakor so nam izročili tisti, ki so od začetka sami videli in bili služabniki besede: namenil sem se tudi jaz, ki sem vse skrbno zasledoval od začetka, po vrsti ti pisati, preblagi Teofil, da spoznaš resnico teh besed, o katerih si bil poučen" (Luk. 1. 1-4).

Ako nasprotniki trdijo svoje, zamenjavajo s svojo trditvijo vzrok in učinek. Ne, ker so bili prvi kristjani navdušeni za Jezusa Kristusa, so mu pripisovali čudeže in prerokovanja, ampak ker so videli čudeže, ker so videli, kako so se njegova prerokovanja izpolnila, so pričeli verovati v Jezusov nauk, so pričeli ljubiti njegovo božjo osebo.

Ravno to opazujemo v evangelijskih, v načinu, kako apostoli pripovedujejo: najprej dejanja, potem se le vera! Najprvo so apostoli oznanjali Kristusovo smrt na križu in njegovo vstajenje od mrtvih, še le potem je prišla pri te, ki so bili dobre volje, veri. Vstajenje Kristusovo ni nikaka izmišljotina, ni izrodek vere, ampak je TEMELJ vere. Zato je rekel Peter na binkoštni praznik v Jeruzalemu: "Tega Jezusa je Bog ljubil, česar smo mi vsi pričeli" (Ap. Dej. 2. 23). Zato je rekel sv. Pavel na areopagu v Atenah: "... Bog je odločil dan, ko bo sodil svet po pravici, po možu,

pravsi vsemobudivši ga od mrtvih." (Ap. Dej. 17. 31). Učeni kapucin P. Felder pravi: "Evangelijski ne opisujejo Kristusa, kakor so ga doživeli, marveč živlega."

MIMOGREDE

Prosveta začudeno vprašuje, če so katoliški kapitalisti posebej organizirani. In dalje zakaj bi ne bilo tudi luteranskih, muslimanskih, budističnih in židovskih unij? Iz teh dveh vprašanj zija velika ignoranca. Sicer je znano, da iz koticke meteoritov vedno po slami smrdi, a mislil sem, da je Molekul nekoliko boljši kronikar kot se je pokazal. — Če hoče Molekul znati za organizirane židovske kapitaliste mu jih lahko vsako minuto pokažem! V Moskvi sede! In Prosveta kot delavski list (?) jim kadi in slavo poje!

Ker pa Prosveta rada podomače povedano v potvarjalno blato "žvabne," se ni mogla zdržati, da ne bi "žvabnila" tudi to pot. Če človek govori o krščanstvu in krščanskih organizacijah, takoj na kaj drugega nategnejo. Pa saj se poznamo in vemo, kam pes tace molil!

Kampanja za rdečkarijo je otvorjena. — Par boljševikov je priboljševalo iz Boljševikarije in boljševika iz neke lawndalske slomorenice, želeč si boljševiške čorbe in ne vedoč, da Amerika ni Boljševikarija.

Gompers se je zameril Prosveti. — O... stelaža! Kaj bo pa zdaj?

Del Slovenija je prinesla v zadnjič toliko materiala o reakciji, da je bila komunistična plahta polna samih reakcij. U-boga Novakova butica! Otroška pamet v njej vedno reakcionira!

Grozno! Grozno! Kaj pa takega? — Ne vprašujte koga in kaj, ampak vode sem, vode, vode! ... Brž! Brž! — Gre se za življenje! — Ma, koga je? — Meša se, meša, siroti in revčku... — Kondetova Mina in Zupančič sta up side down... Neki tisti, saj veste — tak ta črni farmer — oh, se ne morem domisliti, kako ga kličejo, — jih je zmešal. — V strašnem stanju sta — po celem svetu in vsepovsod ne vidita drugega, kakor otroke Papeža. Oh, strašno — strašno je to!

Ali je Zvonko že odpustil Mini, ker ga je z metlo napodila? — Pa ne vemo!

Ali je Zafkrnik že objavil proteste, ki jih je dobil? Še ne! Sedaj grunta, kako bi dokazal svojim backom, da ni potvarjalec.

O PRILIKI SREBRNEGA JUBILEJA

se priporočam vsem rojakom iz okolice, ki bodo na ta dan posejili redko slavnost 25-letnice naše župnije, da bom imel te dni na razpolago prenočišča, vsakovrstna izborna okrepčila itd. Vsem se najtopleje priporočam!

JOHN VIDMAR,
Slovenski gostilničar
2346 Blue Island Ave. Chicago.

IZ SLOV. NASELBIN.

Nadaljevanje s 2. strani.)

dil sinček, ki so ga krstili za Ernest Jožefa. Botra sta bila Mr. Jos. Baskovec in Mrs. A. Asich. — Družini Mr. Mike Gruskovnjak se je rodila hčerka, ki so jo krstili za Mary. Kumovala sta Mr. Joe Kramer in Miss Verona Tekavc. — Vsem naše iskrene čestitke!

— Mr. John Fale je prodal te dni svoj dom na 23. ulici. Kupil si je že drugega na 22nd Place.

— Mr. Anton Košmrl slovenski brivec, je pričel te dni brivsko obrt na svojo roko v prostori, kjer je preje imel brivnico znani Italijan Joe. Rojakom ga priporočamo.

— Mr. John Štajer, ki se je mudil na počitnicah v stari domovini, se je vrnil zadnjo soboto domov. Pravi, da v starem kraju je fletno, a vendar v Ameriki pravi je še boljše.

Chisholm, Minn. — Dasi je prišla v deželo spomlad čas veselja in mladosti, vendar nimam skoro nič veselih novic za poročati.

Dne 14. maja t. l. je po mučni in dolgotrajni bolezni mirno v Gospodu zaspal rojak Jakob Gregorič. Pokojni je bil doma iz vasi Vrhnika, fara Stari trg pri Ložu na Notranjskem. Star je bil 41 let. Tukaj zapuščal žalujočo ženo in 9 otrok. Pogreb se je vršil v četrtek dne 17. maja ob 9. uri dopoldne s sv. mašo.

Pokojni je spadal v društvo "Friderik Baraga" štev. 93, K. S. K. J. katero mu je tudi priredilo lep pogreb. Naj v miru počiva v ameriški zemlji.

— Dne 22. maja je pa umrla 6 tednov stara hčerka starišem Mr. Frank First, ml. Pogreb se je vršil v sredo zjutraj. Družini First naše sožalje!

— V ponedeljek zjutraj 21. maja se je ustrelil z samokresom v svoji kleti rojak Anton Prebil star 51 let. Kaj ga je gnalo v smrt ni znano. Pogreb je bil civilni, ker mu je g. župnik odklonil cerkveni pogreb. To pa zato, ker njegova žena še živi in se je z drugo pred enim letom na sodišču poročil. Torej je živel v divjem zakonu in kot ta-

ISČE SE TYPISTINJA, večša angleškega in slovenskega jezika ter splošnega dela v pisarni. Služba stalna, plača po dogovoru. Ponudbe naj se pošljejo na:

EDINOST PUBL. CO.
1849 West 22nd St.,
Chicago, Ill.

NAZNANILO IN PRIPOROČILO.

Vsem cenjenim naročnikom in prijateljem našega lista po državi Pennsylvania in New York uljudno naznanjamo, da jih bo v kratkem obiskal naš potovalni zastopnik Mr. Leo Mladich, ki je pooblaščen pobirati naročnino, oglašje in sploh vse, kar je v zvezi z listi Edinost, Ave Maria in Glasnikom P. S. J.

Vse naše naročnike prosimo, da mu grede pri tem njegovem delu za katoliški tisk na roko in mu pomagajo širiti list, ki se bori za delavske koristi in za razširjanje katoliškega prepričanja. Upr. Edinosti in Ave Maria.

kemu se verski cerkveni pogreb odreka. Spadal je k društvu št. 110, S. N. P. J.

— Mr. John Sterle, ki je moral pred par tedni na operacijo zaradi vnetja slepica, je nevarno operacijo srečno prestal in se je te dni ozdravljen vrnil iz bolnišnice in je zopet v svoji službi pri Balkan Clothing House.

Poročevalec.

Pittsburgh, Pa. — Dragi guretnik: — Zopet moram objaviti par vrstic v našem listu Edinosti. Ne dolgo tega sem čital, da je "luft agent" Zvonko bil napaden od Minke Kovaceve, ki izdaja smrdljivo G. S. v Chicago. Vedel sem, da se ne bo dolgo držal, ker on je kot večni popotnik, ki nikamor ne pride. Sedaj se sliši, da se je priplazil k koritcu S. N. P. J. Tam svoje sanje razklada, pa pisal bo kot se čuje tisti zanimivo zgodovinsko knjigo, ki jo bo izdala SNPJ. Ko bi jo res Jednota izdala bi še bla. A izdala jo bodo tisti koritarji, ki so zadnja leta pobarvali Jednoto z rdečo farbo. No pa tudi to bi bilo dobro, če bi izdali zgodovino od svojega delovanja, takšnega kakor je v resnici. A bojim se, da bo vse potvarjeno, zavito in narodu samo pesek v oči.

Sicer pa narod lahko sam sodi, ako so ljudje kot je Zvonko, Zaverтник in Molek zmožni pisati kaj nepristranskega. Kdo jim naj zaupa to? Članstvo je le neumno, da jim dopusti za njih krvavo zaslužene groše izdajati razne cunje in knjige, ki jih iz-

dajajo samo zato, da bi z njimi zamorili verske čute tistih članov, ki imajo še kaj vere do svojega Stvarnika. To je njih namen in nič drugega.

Pa pravijo koritarji na Lawndale, da ne dobijo nikakih protestov! Seveda, bilo bi ravno tako dobro če bi jih ne dobili, ker ne objavijo itak nobenega, pa naj se jih pošlje kolikor hoče. Članstvo mora kimati za njimi če ne pa marš. "Moč je v naših rokah in kaj bote vi!" Tako si mislijo rdeči gospodje na Lawndale. Tako je pa nič drugače! Kaj bote farbali!

John Golobič.

Za nekatere može so ženske blagoslov božji, za nekatere pa prokletstvo; t. j. dobra žena moža osreči, slaba ga onesreči.

Ni vsak, ki je črn v lice, kovač.

POD CENO.

Se proda 6-rentna zidana z ploščami krita hiša na 22-tem Streetu blizu Slovenske Cerkve.

Ima veliko predstrelje, in velik garage od zadaj prostoren za tri kare.

Elektrika in gas. hiša je v dobrem stanju, renta se mesečno za \$136.00.

Cena \$12750.00.

Oglasite se pri:

FRANK KOSMACH,
ali pri Emil A. Basener,
2116 West 22nd Street.
Telefon: Canal 2138.

VSO ODPRAVO

OD GLAVE DO NOG

si lahko kupite pri nas. V zalogi imamo najboljše trpežne obleke, najboljše vsakovrstne črevlje, klobuke, spodnje obleke, praznične in za na delo srjace, najboljše ovratnike in kravate za srjace. Kadar kupujete črevlje za praznike ali za na delo pridite k nam in dobili boste najboljše črevlje, ki si jih morete kupiti za vaš denar. Za vaše dečke imamo najboljše trpežne obleke, črevlje, kape, srjace in sploh vse, kar rabijo.

Mi Vam obljubljam, da v naši trgovini, dobite vedno najboljšo vrednost za "VAŠ DENAR"!

J. J. DVORAK & CO.

1853-1855 BLUE ISLAND AVENUE,
CHICAGO, ILL.

Ludwig Košnik

JAVNI NOTAR

1840 W. Cullerton St. (20th St.)

CHICAGO, ILL.

Se priporoča, da izdeluje vse v notarsko stroko spadajoča dela; ako želite dobiti sorodnike ali znanca iz stare domovine, dobite pri meni vse potrebne listine točno in zanesljivo narejene.

Posebno se priporočam Ogrskim Slovencem, kot njih bližnji rojak sem popolnoma zmožen njih jezika.

KUHINJSKO POHIŠTVO.

Zopet smo pripravljene ni Vam postreči z najboljšim kuhinjskim pohištvom. Vsem se najtopleje priporočamo pri nakupovanju kuhinjskih potrebščin. V zalogi imam vsakovrstne kozarce, kotljev, krožnikov, skled, žlic in vilic in sploh vse, kar potrebujete v Vaših kuhinjah. Naše blago je vedno zanesljivo in po najnižji ceni. Ako potrebujete kaj takega pohištva obrnite se na našega Mr. Joseph Kamen, kateri je Vam vedno na razpolago s postrežbo in z njim se lahko pomenite v Vašem lastnem jeziku.

BENJ. EICHHOLZER

527. MAIN STREET,

FOREST CITY, PA.

NA PRODAJ IMAM

v bližini slovenske cerkve in šole vsakovrstne hiše, posestva s trgovinami in privatnih po različnih cenah. Istotako imam več hiš in lot na prodaj odzunaj Chicago.

Vsem rojakom Slovencem in Hrvatom se prav toplo priporočam, da kateri želijo hišo ali kako drugo posestvo, da se zgledajo pri meni.

Opravljam tudi vsa notarska dela kot affidavite, kupne pogodbe, preiskujem lastninske pravice za tu in stari kraj in zavarovalnina za vse slučaje. Vsem se toplo priporočam!

JOHN J. KERSTNIK,
West Side Real Estate and Exchange System.
1931 West 21st Place, Chicago, Ill.
Phone: CANAL 3773.

SLOVEČI UMETNISKI FOTOGRAFIST

Nemeček

1439 W. 18th Street

IZDELUJE NAJBOLJŠE SLIKE!

SVOJ POKLIC VRŠI ŽE S 30-LETNO IZKUŠNJO!

"MALENKOSTI"

ROMAN V ŠTIRIH DELIH.

Španski spisal p. L. Coloma iz Družbe Jezusove.

Prevedel Paulus.

Tako si je razlagal te dogodke ekselencija senor don Juan Martinez. Šel je h gubernatorju, da ga postavi na odgovor zaradi preiskave.

Gubernator je postal nemiren. Da se naslanja njegova odredba le na pismo, to se je bal povedati. Samozavestno je trdil, da ima v rokah dokaze o veliki zaroti, ki jo vodi Butron in da je senora kondesa spletkarica prve vrste.

Martinez je pripovedoval gubernatorju zgodovino imenovanja od začetka do konca, vse, tudi prizor, ko je sežgala Currita pismo Villamelonovo . . .

Gubernator si je grizel ustnice. Jel je slutiti, da je nasedel in da je storil v svoji gorečnosti korak preveč.

Njegovo jezo je zadržal policijski načelnik, ki je prinesel zaplenjena pisma.

Gubernator se je vrgel nadnje z vso vneto razžaljenega samoljubja. Njegova nemila usoda je hotela, da mu je prišel pod roke najprvo list papirja, okrašen s krono in z napisom pod njo: kondesa de Alborno. Na vrhu so stale besede: kako čudna in lepa žival je človek, in list je bil podpisan s tem stavkom v najrazličnejših pisavah.

Začuden je gledal gubernator te lepissime vaje in bolj ko jih je gledal, bolj so mu postajale nekatere poteze znane. Pomislil je — hlastno je poiskal brezimno pismo — in jasna mu je bila skrivnost: pisava v pismu je bila podobna eni izmed lepissime vaj! Bilo je dokazano: kondesa je spletkarica, da ji ni para, on, gubernator, pa je bil slepo budalo . . .

Silno se je jezil. In njegovo jezo je še podžgal brkasti Martinez, rečal se je in se smejal na vse grlo ter je dejal h koncu: "Zarota je razdžana — mirno sme iti Hispania k počitku."

Ekscelenci ministru se je posebno dobro zdelo, da ni samo in šel na limanice kačje zviti ženski, ki je tako vodila za nos častivredne španske ministre in mogotce.

Senor gubernator je sikal od jeze in klel kakor cestni pometal ter srdito premetaval zaplenjene papirje. Prišel mu je v roke zavitek s 25 pismi — Pregledal jih je — in neizmerno se je razveselil. Imel je v rokah maščevanje!

Prejšno noč je bila Currita natančno pregledala vse svoje papirje. Odstranila je bila vse, kar bi jo utegnilo izdati ali ji škodovati. Prav pod roko pa je položila vse, kar je ustrezalo njenim namenom. Ni treba praviti, da je položila pismo kraljice Izabele na tako mesto, da ga je načelnik policije moral najti.

Pa zagrešila je dve nepredvidnosti: listek z lepissime vajami zadnjega večera se ji je neopazeno pomešal med ruge papirje v pisalni mizici, in popolnoma pozabila je bila na zavitek pisma, ki so bila shranjena v skrivnem predalčku starinske omarice v budoarju. Pisal ji jih je bil pred tremi leti topničarski častnik iz Andaluzije, ošaben in brezstiden človek, pa iz visoke rodbine. Zavzemal je bil pred leti v Curritini hiši tisto mesto domačega prijatelja, ki ga je za sedaj posedoval Juanito Velarde.

Gubernator se je veselil maščevanja. Vprašal je ekscelencijo Martineza, ali bi bilo primerno, da objavi ta pisma v časopisih. "Ne bodi neumen, prijatelj," ga je zavrnil minister. "Ali misliš, da je še kdaj v Madridu, ki ne bi vedel za ta pisma?"

"Kako pa se naj okoristimo s to najdbo?"

"Prav malo bo koristila! Vrnimo pisma kondesi!"

"Tako —! Čemu pa jih je potem prinesel načelnik s seboj —!"

"Pa jih pošljimo Villamelonu! Delo usmiljenja storimo, ako poučimo nevedne . . ."

"Krasno!" Gubernator je občudoval makiavelizem ekscelence ministra.

In koj se je vsedel in napisal vdano pismo markizu Villamelonu. Opravičeval se je, da ga je to jutro motil, in mu je javil, da vrača zaplenjena pisma. Prosil ga je, naj jih dobro pregleda, ali so vsa, in zlasti, da naj pozorno preišče tisti zavitek s 25 pismi, ako morebiti katerega ne manjka — — —

Vratar je izročil gubernatorju dehteče pisemce. Človek bi bil mislil, da ga je poslala kakšna senora, pa je bilo le od lepe

ga ministra Garcije Gomez. To je bil junak salonov, dandy tega vsekakor naprednega ministristva.

Obveščal je v pisemcu gubernatorja, da pripravlja markiz Butron — Izabela Mazacan, da mu je to izporečila — za večer veliko demonstracijo, katere se bodo udeležile senore in cabalieri iz vseh aristokratskih krogov, in da bodo senore nosile mantille in peinete.

Iznova je rohnel gubernator. Krepko se je rotil, da jim bo že pokazal, kaj se pravi, demonstrirati s peinetami in mantillami.

"Ne bodi neumen, prijatelj!" ga je zopet miril ekscelencia minister, "prav lahko si boš pomagal!"

"Kako pa —?"

"Pokliči Klavdija Molinos!"

Klavdij Molinos je bil popoln lopov, političen pretepač, kakršnih je v tistih časih pšenica cvetela. Pravili so, da je desna roka vlade in generalissimus stranke nasilstva.

Klavdij je vstopil. Minister in gubernator sta ga sprejela kakor sebi enakega, kot pomočnika. Razvil se je živahen pogovor. Klavdij je naglo odšel, in odpravil se je tudi Martinez z resnobno počasnostjo, z nagnjeno glavo, roke in palčico na hrbtu. Gubernator je ostal sam. Zadovoljno si je mel roke, majhne in debele, na katerih je pa tu in tam tičala med nohti nesnaga.

Tisti večer o polsedmih ni bilo dobiti nobenega voza v Buen Retiru in v parku. Sto in sto pa jih je vozilo počasi čez Pasco de Recoletos v Castellano.

Dunaj pri "Zvezdi" v Patru, Berlin v svojem "Unter den Linden," Pariz v "Bois de Boulogne" ne nudijo tako lepe in peštre slike, kakor jo je bilo videti tisti večer ob solnčnem zapadu v "Fuente Castellana"; nepregledna vrsta razkošnih voz se je vila med množicami gledalcev, polne so bile kočije senor iz vse aristokracije, v živobarvnih oblekah, z belimi in črnimi mantillami, cvetlice v lasih in šopke v rokah; cvetlice so krasile konje in livreje kočijažev, s cveticami in z zelenjem so bili ovenčani vozovi. Ponosno in varno so vozili skozi to vrvenje, držali vajeti v eni roki, v drugi bič, oprt ob koleno. Lakaji v bogatih livreh so sedeli poleg njih s prekrižanimi rokami.

Biči so pokali, konjska oprava se je lesketala, vozovi so ropotali, konji so topotali s kopiti po trdem tlaku, zvonilo in done-lo je pozraku, ki je vonjal po lilijah in vijolicah, po parfumu senor in po čestnem prahu. Žarki večernega solnca so nizko padali in prodirali skozi vrhove dreves, se lesketali v srebrnih opravih konj, v svetlih gumbih livre in jeklenih okovih kočij ter obličali vse s tisto prepleto rahlorožnato lučjo madridskega večera.

Po širokih trotoarjih ulice de Alcala se je sipala gosta množica radovednih ljudi. Tudi med njimi si videl tupatam mantillo in peinete.

Senore v vozovih so se pozdravljale, si nasmihevale in si pokimavale. Prikriti pa si niso mogle neke tajne boječnosti in plahosti, kakor jo čutijo hudomušni učenci, kadar se pripravljajo na kako novo porednost.

Pri palači de la Moneda se je množica naenkrat ustavila, vozovi so začeli voziti počasneje in so se porazdelili na desno in levo, široka pot se je odprla elegantni kočiji, ki je privozila od strani. Peljalo jo je dvoje plemenitih, temnih rjavcev visokega stasa, ponosne hoje in ognjevitih. Igraje jih je vladala Tomova krepka pest, kakor se je vetrič igral z vejicami lilij in nageljnov, ki so krasili drago opravo konj.

NAZNANILO

Slovenskemu in Hrvatskemu občinstvu naznanjam, da sem otvoril **SLOVENSKO BRIVNICO** na svojo lastno roko v lastni hiši, v kateri se je dosedaj nahajal Slovecem dobroznani **JOE'S BARBER SHOP** na 22-ti ulici med Lincoln in Robey ulico.

MOJA BRIVNICA bo odprta vsak dan do 8. ure zvečer ob petkih in sobotah pa do 11. ure zvečer.

Rojakom se priporočam v naklonjenost!

ANTON KOŠMERL

1948 — West 22nd Street, Chicago.

Izšla je

LEPA KNJIZICA

Državlanski katekizem

s natančnim poukom o državljanstvu Združenih držav, o demokraciji, o naših sodiščih, o zakonodaji, o pravicah državljanov i. t. d.

Knjizica je pisana v angleščini in slovenščini.

Ta knjizica je najboljša knjiga:

1. za poduk o državnem, političnem, sodnijskem ustroju naše države, o pravicah in dolžnostih državljanov, o volitvah in o vsem, kar mora vedeti vsak državljan države. Zato je najboljša knjiga, ki v kratkih besedah pove vse to.
2. za poduk za drugi papir.
3. za poduk za one, ki so že dobili državljanski papir, da vedo, kaj to pomenja za nje.
4. za poduk v angleščini, ker ima angleški tekst takoj poleg preveden v slovenščini.
5. za poduk v farnih šolah v "Civics" v višjih razredih.

KNJIGA IMA 87 STRANI IN STANE SAMO 10c.

Naroča se pri:

EDINOST

1849 W. 22nd Street, Chicago, Ill.

— ali pa — NATIONAL CATHOLIC WELFARE COUNCIL

1312 Massachusetts Ave. M. W. Washington, D. C.

RAZNOTEROSTI

Mussolinijevo sporočilo Goričanom.

Ministrski predsednik Mussolini je na protestne manifestacije Goričanov odgovoril s pozivom, da naj se vse protestne prireditve takoj nehajo, "ker so neopravičene in delajo le veselje drugorodnim življenjem tostran in onstran Snežnika." "Kadar bo raznarodovanje drugorodnih elementov že dobro vpeljano," kadar bo "italijanstvo Gorice zavarovano in se bo širilo tudi v kraje drugorodcev" — tako sporoča Mussolini — tedaj bo mogoče zopet misliti na to, da se Goričana povzdigne v svojo lastno pokrajino.

Samomori na Kitajskem.

Samomori so na Kitajskem pravcata narodna bolezen. Od vseh ljudi, ki umrejo se jih povprečno umori celih 50 odstotkov. Kitajca lahko spravi na drugi svet najneznatnejša stvarca. Često se zgodi, da se berac ubije na pragu hiše, kjer ni dobil miloščine. Ako upnik predolgo preganja dolžnika, se dolžnik usmrti. Take in podobne malenkosti vodijo Kitajca v smrt.

Dunajska univerza se deli v židovsko in arijsko.

Nekateri profesorji in docente dunajske zdravniške fakultete so naznanili v razglasu, da imajo pristop k njih predavanjem le slušatelji nežidje. Društvo židovskih zdravnikov je nato sklenilo, pozvati židovske profesorje, naj dovolijo vpisovanje k svojim predavanjem samo židom. In tako je dunajska univerza razdeljena v arijsko in židovsko vseučilišče.

Da bi mogli slepci čitati.

Vojnih slepcev je na Francoskem 2253, v Belgiji 93, v Ameriki 300, na Angleškem 1714, na Laškem 1200, na Romunskem 400, v Jugoslaviji 487 itd. W. N. Cromwell, ameriški pravdnik kot predsednik ameriškega pomož-

J. KOSMACH

1804 W. 22nd St. Chicago, Ill.

Rojakom se priporočam pri nakupu raznih

BARV, VARNIŠEV, ŽELEZ-IA, KLJUČAVNIC IN STEKLA.

Prevzamem barvanje hiš zunaj in znotraj, pokladam stenski oasir.

Najboljše delo, najnižje cene. Refaki obrnite se vselej na svojega rojaka!

nega odbora za vojne slepce, je ustanovil v Parizu veliko tiskarno, ki bo tiskala in brezplačno razdajala časopise in knjige vojnim slepcom in sicer brez razlike na njih narodnost.

Kralj in muha.

Angleški kralj Edward V. ima rad svoje vnuke in vnukinje. Jemlje jih na skupne obede, četudi so povabljeni gostje. Kralj pa zahteva, da otroci za mizo le jedo, poslušajo in molče. Angleški listi poročajo sedaj, ko se je narodil kralju zopet vnuk, sledečo zabavno anekdoto:

Vrtil se je obed. Prisotni so bili tudi odlični gostje. Za mizo pa so sedeli tudi kraljevski vnuki. Pravkar je zajemal kralj iz skleda salato. Tedaj je vzkljknil prinček: "Ah, dedek —!" Toda kralj ga je naglo prekinil: "Ljubček, rekel sem vendar, da pridni otroci pri obedu vedno molče, zlasti kadar imamo goste!" — Prinček je povesil glavo in molčal potem tekom vsega obeda. Po obedu pa je stopil kralj k prinčku in je vprašal zamišljenega dečka: "No, kaj si mi hotel prej povedati?" — "Ah!" je vzdihnil deček, "zdaj je že prepoznal. Ti si jo že snedel." — "Snedel? Kaj pa?" — "Muho. Padla je takrat v skledo s salato. Hotel sem te nanjo opozoriti. Toda nisi mi dovolil govoriti. A povej no, dedek, ali je bila muha dobra?" — Kaj je kralj odgovoril, pa ni znano.

Priprosto.

Bogatin (snubcu lahkoživcu): "Odkritosrčno rečeno; to mi ne ugaja, da imate dolgove!"

Lahkoživec: "Saj jih lahko popločate; potem jih pa ne bom imel več!"

DOLARSKI ČEKI

Čenjenim čitateljem naznanjamo, da še vedno izdajamo dolarske čeke, katere se vnovič v Jugoslaviji po dnevnem kurzu v Jugoslovanske krone. Potnikom za v Ameriko preskrbimo efektivne ameriške dolarje, ki jih rabijo za na pot.

Za dolarske pošiljkatve računamo sedaj sledeče pristojbine: do \$15.00 po 95-centov. — Od \$15.00 do \$30.00 po \$1.25. — Od \$30.00 do \$50.00 po \$1.50. — Od \$50.00 do \$75.00 po \$1.50. — Od \$75.00 do \$100.00 po \$2.00. — Od \$100.00 naprej po 2 centa od dolarja. H tem pristojbinam je še pridjati za vsako posamezno pošiljatev 15 centov za poštnine.

BANČNI ODDELEK EDINOSTI,
1849 West 22nd Street,
CHICAGO, ILL.

List Edinost

je last slovenskih katoliških delavcev v Ameriki. Za njih korist se izdaja, da brani njih pravice in jim kaže pravo pot do pravega napredka. List Edinost zahaja skoro v vse slovenske naselbine po Ameriki. Vse zavedne slov. družine so nanj naročene, in ga pridno čitajo, ker v njem najdejo največ pravega poduka, mnogo zanimivih novic in zabavnega čtiva.

ZATO SO OGLASI V LISTU "EDINOSTI" USPEŠNI. Trgovci, ki imajo svoje trgovine naj poizkusijo oglašati v listu "Edinosti" in prepričani smo, da bodo potem v Edinosti stalno oglašali.

DRUŠTVA SE BODO POVZDIGNILA DO VSPEHA, ako ob raznih prireditvah in kampanjah oglašajo v našem listu. Poizkusite in prepričajte se enkrat. Poslužite se lista za Vašo reklamo, da jo list ponese na slovenske domove pred oči slovenskih rojakov, da bodo znali, kaj prirejate in kdaj!

NAŠA TISKARNA

Je sedaj skoro najmodernejša slov. tiskarna v Ameriki. Tiskarska dela izvršujemo lično in točno. Vsem slovenskim č. gg. duhovnikom, čenjenim društvam, trgovcem in posameznikom, se najtopeje priporočamo, da se spomnijo na nas, kadar potrebujejo, kakih tiskovin.

Ničesar drugega ne prosimo Vas, kakor vprašajte nas za cene, predno oddaste naročilo drugam. Ako le to storite, smo prepričani, da bomo vedno tiskali Vaše tiskovine mi!

Mi izvršimo vsako tiskarsko delo. Najsi bo še tako malo ali veliko. Poizkusite pri nas!

TISKOVNA DR. "EDINOST"

1849 W. 22nd Street Chicago, Ill.

Phone: Canal 0098.

John Gornik

SLOVENSKI TRGOVEC IN KROJAČ

6217 ST. CLAIR AVE., CLEVELAND, OHIO.

se priporoča za nakup MOŠKE IN DEŠKE OPRAVE. Izdeluje MOŠKE OBLEKE po naročilu točno in ceno.

DOMAČE PIVO!

Si naredite lahko po svojem okusu, ako kupite pri NAS:

"HMEJ IN MALT"

Zraven damo navodilo, kako zvariti dobro domače PIVO!

Prodajamo Malt in Hmelj na debelo in drobno.

MAL—TEEN—MALT—EXTRACT CO.

Jos. Bielak, lastnik

1942 W. 21st Street, CHICAGO, ILL.